

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra. Eriolukorra lahendamiseks kehtestasid Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht eriolukorra meetmed, mille eesmärk oli tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 epideemilist levikut. Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukord lõppes 17. mail 2020. a.

Eriolukorra lõppedes kehtestas Vabariigi Valitsus liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Siseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Välisministeeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*).

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ja lõiget 8.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

30. detsembri 2020. a seisuga on Eesti COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta 600,69. Viimase ööpäevaga lisandus 6648 testi tulemust, nendest 968 olid positiivsed. Haiglaravil on 412 patsienti, juhitaval hingamisel on 24 patsienti. Kokku on Eestis koroonaviiruse tagajärjel surnud 226 inimest.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

23. detsembril 2020. a kehtestati korraldusega lisapiirangud isikutele, kes saavad Eestisse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, kuna viimases on levinud üks paljudest koroonaviiruse SARS-CoV-2 mutatsioonidest (B.1.1.7.), mille puhul on eristuv selle genoomis olev suhteliselt suur mutatsioonide arv (23). Nimetatud mutatsioon on enim levinud Inglismaa kaguosas, kus samal ajal on viimastel nädalatel tuvastatud haigestumuse kasv. Kuna uue viiruse tüve omaduste kohta on palju veel kinnitamata ja ka ebaselget infot, sealhulgas viiruse leviku kiiruse ja haigestumise tõsiduse kohta, kehtestati 23. detsembril 2020. a nakatumise kiire tõusu

vältimiseks ennetava meetmena Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabujatele senisest rangemad piirangud, mille kohaselt isik, kes saabub Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, peab Eestisse saabumisest 14 kalendripäeva jooksul viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas.

Lisaks tuleb arvestada, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabuvatele otselendudele kehtestatud piirang lõpeb 31. detsembril 2020. a, mistõttu on põhjendatud lisanduvate usaldusmeetmete kehtestamine Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile, kus on tuvastatud SARS-CoV-2 uus nakkuslikum tüvi. Enne riiki saabumist tehtavate testide kohustuse kehtestamist kaaluvad otsuse tegemise hetkel ka Läti Vabariik ja Leedu Vabariik ning ka mitmed teised Euroopa Liidu liikmesriigid rakendavad nõuet, et reisijal peab olema tehtud enne riiki saabumist SARS-CoV-2 PCR test ning selle testi tulemus peab olema negatiivne.

Arvestades SARS-CoV-2 uue tüve võimalikku kiiret levikut võib selle laialdane levik suurendada väga lühikese aja jooksul haiglaravi vajavate haigestunute arvu, mis ohustab Eesti juba ülekoormatud tervishoiusüsteemi toimepidevust veelgi. Sellest tulenevalt ning põhjusel, et SARS-CoV-2 uus tüvi levib praegu tõendatult eelkõige Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis, peavad isikud, kes saabuvad Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist Eestisse, tegema enne riiki saabumist testi, et tagada oma nakkusohutus, ning viibima saabumise järel oma elukohas või püsivas viibimiskohas 14 kalendripäeva.

Lähtuvalt eelnevast nähakse muudatustega ette, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist Eestisse saabuv isik peab tegema mitte enne kui 72 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi ning selle testi tulemus peab olema negatiivne. Juhul, kui isik ei ole enne Eestisse saabumist testi teinud, peab ta selle testi tegema viivitamata Eestisse saabumise järel. Testimisest keeldumisel võib kohaldada isikute suhtes nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud meetmeid ja piiranguid. Kehtima jääb ka isikute 14-päevane eneseisolatsiooni nõue, mida on võimalik lühendada, tehes kas 72 tundi enne Eestisse saabumist testi ning seejärel mitte varem kui seitsmendal Eestis viibimise päeval testi, mille mõlema tulemused peavad olema negatiivsed, või tehes viivitamata Eestisse saabumise järel testi ning mitte varem kui seitsmendal päeval pärast esimese Eestis tehtud testi negatiivse tulemuse kättesaamist teise testi, mille mõlema tulemused peavad olema negatiivsed.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punktid 1¹ ja 2.

Punkti 1¹ lisatakse isikule, kes saabub Eestisse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, kohustus teha enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 test. Muudatuste kohaselt peab isik, kes ületab riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil ning saabub Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist, olema teinud mitte enne kui 72 tundi enne riiki saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi, selle testi tulemus peab olema negatiivne ning isik peab Eestisse saabumisest 14 kalendripäeva jooksul viibima oma elukohas või püsivas viibimiskohas.

Juhul, kui isik ei ole teinud testi enne Eestisse saabumist, näiteks seetõttu, et korralduse jõustumise ja kohustuse tekkimise vaheline aeg seda ei võimalda või kuna isik on juba lahkunud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist ning on teel Eestisse, ning muudel juhtudel, kui isik ei ole testi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis teinud, peab ta testi tegema viivitamata Eestisse saabumise järel. Testimisest keeldumisel võib kohaldada isikute suhtes

nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud meetmeid ja piiranguid.

SARS-CoV-2 testi tegemise kohustus 72 tundi enne Eestisse saabumist või vahetult pärast riiki saabumist ei laiene alla 10-aastastele lastele, kuna Eestis suunatakse Terviseameti, perearstide ja pediatrite kokkuleppel testimata vaid üle 10-aastased ülemiste hingamisteede viirushaiguste sümptomitega patsiendid.

Korralduse nr 282 punktiga 2 nähakse ette Eestisse saabumise järgse eneseisolatsiooni lühendamise võimalused. Punkti 2 lisatakse regulatsioon, mille kohaselt punktis 1¹ nimetatud 14-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise piirangut ei kohaldata, kui isik on teinud mitte enne kui 72 tundi enne riiki saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi, mille tulemus on negatiivne, ja isik on teinud mitte varem kui seitsmendal päeval pärast Eestisse saabumist teise testi ning selle testi tulemus on samuti negatiivne või kui arst on isiku tunnistanud nakkusohutuks. Lähtuvalt eelnevast loetakse nõuetekohaselt 72 tundi enne Eestisse saabumist Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis tehtud testi testiks, mille negatiivse tulemuse ja korduvtesti negatiivse tulemusega on võimalik lühendada eneseisolatsiooni.

Endiselt kehtib reegel, et isik, kes on teinud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi viivitamata Eestisse saabumise järel, võib teha mitte varem kui seitsmendal päeval pärast esimese testi tulemuse teadaaamist teise testi ning kui selle testi tulemus on olnud samuti negatiivne või kui arst on isiku tunnistanud nakkusohutuks, ei pea isik enam oma elukohas või püsivas viibimiskohas viibima. Eelnimetatu kehtib ka Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabujatele, kellel ei ole olnud võimalik 72 tundi enne riiki saabumist Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis testi teha.

Lisaks tuleb juhul, kui alla 10-aastane laps soovib 14-päevast eneseisolatsiooni lühendada, tal siiski läbida kaks SARS-CoV-2 testi, kas tehes esimese testi 72 tundi enne Eestisse saabumist või vahetult riiki saabumise järel ning teise testi mitte varem kui seitse päeva pärast Eestisse saabumist või Eestis tehtud testi tulemuse kättesaamist, tingimusel, et mõlema testi tulemused on negatiivsed.

Samuti jääb kehtima reegel, et Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabunud inimene tohib eneseisolatsiooni ajal oma elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda arsti, politsei või päästeametniku korraldusel või hädajuhtumi korral. Eneseisolatsioonis viibija tohib kodust lahkuda ka eluks hädavajaliku soetamisel, kui seda pole võimalik muul kombel saada. Õues tohib viibida täielikult teiste inimestega kontakte vältides. Sõltumata kodust või püsivast viibimiskohast lahkumise põhjusest, tuleb järgida kõiki koroonaviiruse leviku tõkestamise abinõusid. Jätkuvalt on keelatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist saabujatel ka tööülesannete täitmine pärast vaid ühe negatiivse testitulemuse saamist.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkti 4 sissejuhatav lauseosa, et lisada sinna viide korralduse nr 282 punktile 1¹.

Korralduse nr 282 punkt 4 näeb ette erandid, millisel juhul ei kohaldata eneseisolatsioonikohustust ning testimiskohustust. Muudatusega tagatakse, et endiselt on võimalik eneseisolatsioonikohutuse ning testimiskohustusest vabalt saada Eestisse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigist muu hulgas näiteks diplomaatidel, viimaste perekonnaliikmetel, rahvusvahelise sõjalise koostöö raames Eestisse saabuvatel välismaalastel ja haigusnähtudeta

välismaalasel, kes on seotud vahetult kauba ja tooraine transpordiga, sealhulgas kauba või tooraine laadimisega.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 1. jaanuaril 2021. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär

30.12.2020. a